

สวนพฤกษศาสตร์ 5-योग

ว่านธรณีสาร

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Phyllanthus pulcher</i> Wall. ex Müll. Arg.
ชื่อวงศ์	PHYLLANTHACEAE
ชื่ออื่น ๆ	เสนียด (กรุงเทพมหานคร) กระทึบยอด (ชุมพร) ตรึงบาดาล (ประจวบคีรีขันธ์) ก้างปลาตีน ดอกใต้ใบ (นครศรีธรรมราช) คุดทราย (สงขลา) ก้างปลาแดงครีบยอด (สุราษฎร์ธานี) ก้างปลา (นราธิวาส) มะขามป้อมดิน (เชียงใหม่)
ชื่อสามัญ	Tropical leaf-flower
ลักษณะทั่วไป	ไม้พุ่มสูงไม่เกิน 1 ม. ลำต้นกลม ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับแน่นอยู่บริเวณปลายยอด รูปไข่แกมขอบขนาน กว้าง 0.8-1.3 ซม. ยาว 1.5-3.0 ซม. ปลายใบมน ปลายสุดมีติ่งแหลมเล็ก ขอบใบเรียบ ดอกสีแดงเข้ม แยกเพศ แต่อยู่บนต้นเดียวกัน ดอกเพศผู้ ออกเป็นกระจุกตามง่ามใบ กลีบดอก 4 กลีบ เกสรผู้ 2 อัน ดอกเพศเมียมีก้ออกตามง่ามใบที่ปลายกิ่ง กลีบดอก 6 กลีบ สีแดงเข้ม รังไข่มี 3 พู ผลค่อนข้างกลม ขนาด 3 มม. ผิวเกลี้ยงสีน้ำตาลอ่อน ก้านยาว 2-2.5 ซม.
นิเวศวิทยา	พบในป่าผลัดใบ หรือขึ้นกระจัดกระจายในป่าดงดิบ ที่ระดับความสูงจากน้ำทะเลไม่เกิน 420 เมตร ออกดอกเดือนพฤษภาคม-กันยายน
ประโยชน์	ต้น รสจืดเย็น น้ำต้มทั้งต้นดื่มแก้ปวดท้อง ใช้ภายนอกเป็นยาล้างตา ทาผิวหนัง แก้ฝี อักเสบ แก้คัน ทาท้องแก้ไข้ และทาท้องเด็กช่วยให้ไตทำงานเป็นปกติ ใบ รสเย็น โขลกเป็นยาพอกเหริือก แก้ปวดฟัน พอกฝี แก้อาการบวมและคันตามร่างกาย บดให้ละเอียดผสมพิมเสนกวาดคอเด็ก แก้ร้อนใน แก้พิษตานซาง ต้มน้ำดื่มช่วยขับลมในลำไส้